

HET
GULDEN
VLIES VAN
THULE

THEA BECKMAN

HET
GULDEN
VLIES VAN
THULE

LEMNISCAAT ROTTERDAM

Eenentwintigste druk, 2026
© 1985, 2006 Thea Beckman
Omslagillustratie: Martijn van der Linden
Nederlandse rechten Lemniscaat b.v.,
Vijverlaan 48, 3062 HL Rotterdam, 1985, 2006
ISBN 978 90 4771 879 6 | NUR 284

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Druk- en bindwerk: Wilco, Amersfoort

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier.

INHOUD

DEEL I Elvira 7

- 1 Op weg naar het Nieuwe Land 9
- 2 Merkwaardige ontmoeting 27
- 3 Elvira krijgt een aanbidder 47
- 4 De wraak van de gouverneur 63
- 5 De avonturen van kapitein Habermas 84
- 6 Elvira trekt erop uit 101
- 7 De zoon van de Konega 120
- 8 Conflicten 147
- 9 Thura 162

DEEL II Shaita 179

- 10 Snel rijk worden! 181
- 11 Verdwijningen 198
- 12 Verdwaald! 218
- 13 De onverbiddelijke grootmoeder 227
- 14 De Konega van Thule 247
- 15 De weg terug 266
- 16 Dienstkloppers 282

DEEL III Elvira 279

- 17 Oproer 299**
- 18 Moeilijke beslissingen 313**
- 19 De diplomaat 325**
- 20 Gevangen! 338**
- 21 De schipbreuk 357**
- 22 De bevrijders 369**
- 23 De koppige generaal 379**
- 24 Het Gulden Vlies 392**

DEEL I
ELVIRA

OP WEG NAAR HET NIEUWE LAND

DE DRUKTE OP DE KADE van Loran was onbeschrijfelijk. Hijskranen piepten, mensen riepen, vrachtauto's reden af en aan, een bootzman vloekte krakend en er huilden een paar kinderen. Elvira Kamgut leunde tegen de verschansing van de GLORIA, het emigrantschip dat vandaag naar het Nieuwe Land zou vertrekken, en keek met grote ogen naar het inschepen van de passagiers. Op de kade beneden stonden nog tientallen mensen met pakken, koffers, rugzakken en zwemvesten. Ze sleurden hun bagage over de loopplank en verdwenen stuk voor stuk in de buik van het schip. Elvira was vijftien jaar oud en dit was de eerste keer in haar leven dat ze een grote reis maakte. Henrik Kamgut, haar vader, was benoemd tot ondergouverneur van de kolonie Upernavik in het Nieuwe Land. Hij was vooruit gereisd. Nu mochten zijn vrouw Sabine en Elvira met haar jongere broer Arnout en haar kleine zusje Elsie volgen.

Elvira was behoorlijk opgewonden door alles wat zij zag en verwachtte. Oef, wat gingen er veel mensen naar de koloniën! Werden die allemaal aangetrokken door de verhalen over een groot groen leeg land, waar de aarde rul was, waar het voldoende regende en dat adembenemend mooi moest zijn? Ze moest er inwendig om grinniken.

We worden geacht trots te zijn op ons vaderland, dacht ze. Onze dichters bezingen onze grootheid, onze moed en onze trouw aan het Badense Rijk, maar nauwelijks krijgen de mensen de kans zich ergens anders te vestigen of ze weten niet hoe gauw ze naar Thule moeten gaan om daar hun geluk te beproeven. Maar wat weten we eigenlijk van dat land? Heel weinig...

Het was enkele jaren geleden begonnen, toen de kranten berichten gingen afdrucken over een reusachtig eiland in het noordwesten van de oceaan. Het bestaan van dat eiland scheen in het verleden al bekend te zijn en er gingen zelfs geruchten dat lang geleden – toen de Egons nog als dictators regeerden – expedities naar dat Thule waren uitgezonden, maar daarvan werd later nooit meer iets vernomen. Maar, zo schreven de journalisten, dat was vele jaren vóór de Glorierijke Revolutie geweest. Die revolutie had een einde gemaakt aan het dictatorschap van de Egons en een soort democratie tot stand gebracht. De nieuw gekozen regering en de gekozen president hadden de eerste tijd nog hun handen vol gehad aan de wederopbouw, aan het onderdrukken van oproerlingen en aan een nieuwe oorlog met het Britse Rijk. Pas nadat de vrede was getekend en de ergste misstanden in het Badense Rijk waren opgeruimd, konden de ministers van Oorlog en van de Toegevoegde Gebieden gaan denken aan kolonisatie van ver weg gelegen eilanden. Yselân werd zonder enige moeite veroverd, maar dat was een vulkanisch en weinig vruchtbaar eiland en het leverde het Badense Rijk maar weinig voordeel op. De geruchten en verhalen over Thule, nog verder naar het westen gelegen dan Yselân spraken meer tot de verbeelding van de Badeners. Volgens de onderworpen Yselânders moest dit Thule uiterst vruchtbaar zijn en ongelooflijke schatten bezitten, terwijl het door de schaarse bevolking nog nauwelijks in cultuur was gebracht. Wat daar niet allemaal in de grond zat! Goud, zilver en tin, ruwe olie, edelstenen, zelfs diamanten! Thule, onontgonnen en grotendeels onbewoond, leek een belofte in te houden waarvan de lokroep onweerstaanbaar was.

En als het Groot Badense Rijk iets nodig had, waren het wel rijke koloniën. In het hete binnenland van het Rijk breidde de woestijnvorming zich onhoudbaar uit. Elvira had het gezien toen ze in de trein zat die haar en haar familie van de hoofdstad Badenburch naar de grote havenstad Loran bracht: een zonnig landschap met armoedige dorpen, kale struiken met uitgedroogde blaadjes die

wapperden als krantensnippers en akkers waarop het graan nog groen was maar waar de halmen te ver uiteenstonden. Donkere vogels vlogen erboven, dreigend en hongerig. En het was nog maar begin mei; de gloeiend hete zomer moest nog beginnen! Volgens de journalisten, die niet ophielden te schrijven over het Nieuwe Land, regende het in Thule regelmatig, zelfs gedurende de zomermaanden.

De verovering van Thule was snel gegaan. De machtige Badense vloot was opgestoomd naar het westen, had de Thuleense kuststeden gebombardeerd en bezet, terwijl de bevolking van die steden in paniek het binnenland was ingevlucht en zich verborgen hield in de onafzienbare wouden en het woeste bergland. Tot de niet geringe verbazing van de Badense landingstroepen hadden de Thulenen zich niet verzet tegen de inname van hun belangrijkste kuststeden. Zodra de beschietingen door de Badense oorlogsvloot begonnen, hadden de bewoners de steden ontruimd en zich teruggetrokken in de wildernissen van hun bergland.

‘Een laf, schuw en dom volk,’ stond er in de krant. ‘Helaas leed onze vloot toch verliezen door de onbekendheid met de wateren voor Thule, waar veel ondiepten, rotseilandjes en verraderlijke stromingen menige schipbreuk veroorzaakten. Laat ons de helden die ten onder gingen voor die gevaarlijke kusten herdenken met dankbaarheid en rouw. Zij stierven voor de glorie van ons vaderland en voor de welvaart van ons volk.’

Ondanks die tegenslag waren de Badense mariniers erin geslaagd de belangrijkste kuststroken van Thule te bezetten. Achter elkaar vielen de steden Kulus, Julianhab, Fredriksborg, Gothab en Upernavik in handen van de Badeners die meteen ernst maakten met de kolonisatie. Daarvoor was werkvolk nodig en daarom werd emigratie naar het Nieuwe Land van harte aangemoedigd. In Thule konden de mensen hun fortuin maken.

‘De Thulenen,’ had er in de kranten gestaan, ‘zijn uiterst primitief. Zij kennen geen elektriciteit, weten niet hoe zij gas uit steen-

kool moeten halen, ze bezitten geen motorvoertuigen en geen moderne machines. In de tien eeuwen na de Grote Ramp die de wereld trof zijn ze met hun beschavingspeil niet verder gekomen dan de Badeners zeshonderd jaar geleden. Ons wacht daar een grootse taak.'

Geen wonder dat Elvira Kamgut opgewonden was nu zij deel zou gaan uitmaken van de duizenden kolonisten die deze grootse taak op zich hadden genomen.

Langzamerhand werd het rustiger op de kade. De meeste passagiers waren ingescheept, alleen enkele laatkomers renden nog voorbij, sleurend met hun koffers. Naast Elvira doken Arnout en Elsie op. Moeder was nog beneden, in de kleine hut die zij met zijn vieren moesten delen.

'Ik heb honger,' deelde Arnout mee. 'Hoe laat gaan we eigenlijk eten en wanneer vertrekken we?'

'De avondmaaltijd is om vijf uur,' zei Elvira die dat had gelezen op een bordje aan de ingang van de eetzaal in de buik van het schip. 'En het ontbijt is 's morgens om negen uur.'

De beide kinderen, zelfs Arnout, zagen er moe en slaperig uit na de lange, lange treinreis. Elvira verbaasde zich erover dat zij zich nog zo fit voelde. Of kwam dat door de opwinding?

'Als we in Upernavik komen,' vroeg Elsie, 'krijgen we dan een huis?'

'Natuurlijk wacht daar een huis op ons,' antwoordde Elvira. 'Daarom is vader ook twee maanden eerder gegaan, om alles voor ons in orde te kunnen maken. En reken maar dat er voor een ondergouverneur een móói huis is gereserveerd.'

'Mooier dan onze etage in Badenbug?'

'Vast wel.'

'Vader is nu een belangrijke man geworden,' zei Arnout. 'Op één na de machtigste man in Upernavik. Noem dat maar niks.'

'In Badenbug was hij toch ook al belangrijk?' piepte Elsie.

‘Jazeker. Toen was hij ambtenaar eerste klasse op het Departement van Toegevoegde Gebieden.’

De lange naam maakte indruk op Elsie, maar ze keek niet blij. ‘Is het echt heel ver?’ vroeg ze en opeens beseftte Elvira dat haar zusje een beetje bang was. Bang voor de grote zee die zij nog nooit had gezien, bang voor het onbekende dat hun wachtte.

Geruststellend legde ze een hand op Elsies hoofd. ‘Het is mei, zusje, dan is de zee heel kalm. En tegenwoordig beschikken de kapiteins over goede zeekaarten. We zullen veilig aankomen, dat beloof ik je.’

Arnout snoof. ‘Wat weet jij daar nu van? Misschien lijden we schipbreuk in een vliegende storm en spoelen we aan op een onbewoond eiland.’

Elsie keek benauwd en Elvira gaf haar broer een stomp. ‘Niet plagen,’ zei ze streng.

‘Ik plaag niet. Ik noem alleen de mogelijkheden. We zijn niet voor niets verplicht gedurende de zeereis allemaal een zwemvest te dragen. Daaraan kun je zien dat de reis nog steeds gevaarlijk is.’

Hij is zelf bang, schoot het door Elvira heen, maar dat wil hij niet toegeven. Ze klopte haar broer op de schouder. ‘Ach wat. Als er iets verschrikkelijks gebeurt zal jij ons allemaal redden, niet?’

Arnout knikte, opgelucht omdat zijn grote zus een soort held in hem scheen te zien.

Op de brug van de GLORIA werd een bel geluid en ook dieper in het schip rinkelden bellen.

‘Etenstijd!’ riep Arnout blij.

De kinderen zochten hun weg naar beneden, naar de grote eetzaal met de lange tafels. Moeder was er al en had op de banken naast zich drie plaatsen vrijgehouden. De avondmaaltijd bestond uit dikke erwtensoep waarin zelfs enkele flintertjes vlees dreven, aangevuld met harde scheepskaak. Naast elk bord lag een sinaasappel.

‘Nou, we worden verwend,’ lachte Elsie.

Maar nauwelijks was Elvira op haar soep aangevallen of ze voelde hoe het schip in beweging kwam.

‘We varen!’ zoemde het langs de tafels.

Het liefst had ze nu haar maaltijd in de steek gelaten om naar boven te rennen en te zien hoe de GLORIA de haven uitstoomde en zee koos. Maar ze had te veel honger en de soep was te goed om achter te laten.

Moeder keek op, liet haar lepel zakken en opeens stonden er tranen in haar ogen. ‘Ja, we varen,’ fluisterde ze.

Sabine Kamgut was een stevige vrouw van negenendertig jaar met brede heupen, grijze ogen en donkerblond haar, terwijl ze nog iets van haar jeugdige schoonheid had weten te behouden. Ze had niet geprotesteerd toen haar man maanden geleden thuiskwam met de mededeling dat hij als hoge ambtenaar met zijn gezin zou worden uitgezonden naar het Nieuwe Land, hoewel Elvira wist dat het haar moeder moeilijk zou vallen alles wat haar vertrouwd was achter te laten. Maar bij de Kamguts was het de heer des huizes die besliste over belangrijke zaken. Bovendien betekende zijn benoeming een aanzienlijke promotie en dat telde zwaar.

Elvira legde snel een hand op haar moeders arm. ‘We vertrekken, maar we gaan een prachtige toekomst tegemoet.’

Sabine knikte en veegde haar ogen droog.

Nauwelijks had Elvira haar eten naar binnen of ze greep de sinaasappel en rende de eetzaal uit, de smalle gang door, de trappen op. Toen ze aan dek kwam zag ze dat ze de haven al uit waren. In al haar uitgestrektheid lag de oceaan voor haar. Uit de beide pijpen van de GLORIA kwam dikke zwarte rook; het schip bonkte, zoemde en ploegde door het water dat bij de boeg wit schuimde. De koele vaarwind rukte Elvira’s donkere haar naar achteren. Verrukt over het feit dat ze werkelijk op zee was en naar de horizon voer, pelde ze de vrucht. Ze reisde! Was er iets heerlijkers denkbaar? De beweging van het

schip, het trillen van het dek onder haar voeten, de wetenschap dat krachtige machines met kolossale zuigers het schip voortstuwden over deze oneindigheid, brachten haar in extase.

Langzaam maar onherroepelijk verdween de lage kustlijn uit het zicht. En toen was er alleen nog maar water om haar heen, niets dan water...

Ze proefde de zoute wind op haar lippen. O, het leven was verrukkelijk! Maandenlang had ze uitgezien naar dit moment, half verlangend, half bevreesd en nu bleek het puur geluk te zijn. Ze wierp de schillen in het water, misschien lustten de vissen ook sinaasappel en ze moest lachen toen ze de meeuwen ernaar zag duiken. Haar handen omklemden de reling die vettig aanvoelde. Een matroos die haar passeerde floot even naar haar, dat maakte haar nog vrolijker.

Geleidelijk waren er meer passagiers aan dek gekomen, ook de Kamguts. Ze lieten zich uitwaaien, keken naar het witte boegwater en het brede vaarspoor, praatten opgewonden met elkaar en plotseling begon iemand te zingen. Het lied werd door honderden kelen overgenomen: 'Vaarwel, lief vaderland, vaarwel.' Tranen van ontroering en wilde vreugde sprongen in Elvira's ogen. Ze kon zich niet herinneren dat ze ooit zo gelukkig was geweest.

De dagen die volgden bleven heerlijk. Het weer hield zich goed, de zee was minder woelig dan Elvira had verwacht en de kinderen voelden zich als n achter elkaar aan over het dek, aten enorme hoeveelheden gortepap in de ochtend, erwten- of bonensoep in de namiddag en amuseerden zich kostelijk. Moeder bleef vaak beneden in de hut, las wat of naaide aan een bloesje. Ze vond de eentonigheid van de zee deprimerend. Maar de jonge Kamguts verveelden zich geen moment. Met andere emigrantenkinderen deden ze spelletjes of ze lieten de matrozen vertellen over verre reizen. Veel van de zeelui waren al een paar maal naar Thule gevaren en zij spraken over ruime witte steden en groen, ontzaglijk veel groen.